

YAŞASIN SİVİL DEMOKRASİ!...

22 Temmuz 2007 seçimlerinden AKP'nin %47'ye varan oy oranıyla büyük bir zafer kazanmasının hemen ardından, 23 Temmuz akşamı, neredeyse Türkçe'nin konuşulduğu tüm yeryüzü boyutunda yayın yapan, İslami sermaye ve ABD destekli olduğu söylenen, AKP politikalarının yayın organı sayılan Samanyolu televizyonunda, üzerinde özellikle durularak verilen çok özel bir haber vardı. Seçilmiş, hatta o gün için özel hazırlanmış bir gösteri gibiydi sunulan... Televizyon konuşmacısının "en sağından en soluna, her türlü siyasi fikirden" olduğunu söylediği bir grup genç, bir ellerinde pankartlar, bir ellerinde çiçek, bir anıt çevresinde demokrasi bayramı kutluyorlar ve Türkiye'de tam "yedi kez" demokrasi kesintisi yaratan darbe girişimlerini kınayan açıklamalar yapıyorlardı. *"Darbeciler bir yana, tüm sivil güçler bir yana"*ydı durum...

80 yaşındaki gazetecileri hapse atan, yurdun en uç köşelerine kadar Vatan Cephesi ve "tahkikat komisyonları" ile ve Mc Carthy'ci bir anlayışla "komünist ve bozguncu" avına çıkan, köy enstitüsü çıkışlı öğretmenleri birer vatan haini gibi izleten, haklarında soruşturmalar açtıran, Kurtuluş Savaşı komutanlarının yollarını askeri birliklerle kestirmeye çalışan ve onları halka taşlattıran Demokrat Parti yönetimini devirerek 1960 sonrası Türkiye'sine siyasal ve sendikal örgütlenme özgürlüğünü getirmiş, sağlıktan hukuk ve eğitime birçok alanda "sosyal devlet" anlayışını yerleştirmeye uğraşmış, sol, demokrat kesimlerce ve köy enstitülerce "Ak Devrim" olarak adlandırılmış "27 Mayıs Devrimi" de kınanan "darbe"ler arasına hiç

çekincesizce katılmaktadır!... Kendinden sonra gelen 12 Mart ve 12 Eylül faşizmlerinin boy hedefi olmuştur 27 Mayıs ve onun Anayasa'sı... Her iki faşist cunta döneminde, bir yandan gencecik fidanlar "Anayasayı tebdil, tağyir ve ilgaya teşebbüs"ten darağacına gönderilirken, 27 Mayıs Anayasası, faşist darbeciler tarafından "teşebbüs" aşan bir saldırganlıkla ortadan kaldırılmaya çalışılmış ve gereği yerine getirilmiştir.

27 Mayıs 1960 nasıl bir "darbe" olarak görülebiliyorsa, küçük bir çabayla ve aynı mantıkla, Kurtuluş Savaşı da pekâlâ bir "darbe" sayılabilir... Öyle ya, Mustafa Kemal, bir halk oylaması, çoğunluk desteği aramadan soyunmuştur Kurtuluş Savaşı'na. O dönemde, bir halk oylaması yapılacak olsa, çoğunluğun saltanat ve halifeliği temsil eden ve Anadolu'nun çeşitli emperyal güçler tarafından parçalanıyor olmasına iktidarı uğruna ses çıkarmayan İstanbul hükümetinden, Osmanlı sarayından yana tavır alması olasılığı çok yüksek olmalıdır.

Kurtuluş Savaşı yıllarından sonra da savaşımı yürüten kadronun halkı kazanma yönünde çok adım atabilmiş olduklarını söyleyebilmek zordur. Mustafa Kemal, ünlü Menemen olayı öncesinde, Serbest Fıkra'nın kapatılmak zorunda kalındığı 1932 yılında, özgür bir seçim yapılacak olsa, yöneticisi olduğu Halk Partisi'nin seçimi yitireceğini görmüş ve bu düşüncesini yanındakilere açıklamaktan kaçınmamıştır. (Mete Tuncay, Türkiye Cumhuriyeti'nde Tek Parti Yönetiminin Kurulması, s. 271, anan Engin Tonguç, Bir Eğitim Devrimcisi, 1. cilt, s. 182).

Daha ilk bakışta akla geliveren bu itiraz noktaları başka bir yaklaşımı gerekli kılıyor sanki: çoğunluğun desteklediği bir dünya görüşünün, bir ideolojinin ne derece "demokratik" olduğu kelle sayısı ile değil başka içeriklerle saptanmalıdır...

Özgürlüğü "*gereksinimlerin bilince çıkarılması ve insan türünün gelişiminin önündeki engellerin kaldırılması*" olarak tanımladığımız dönemler tarihin tozlu sayfalarında kalmış olmalı...

Binlerce yıl öncesinden beri özgürlük ve demokrasi kavramı üzerine düşünmüş insanlık. Platon'dan bir alıntı yapıp ortalığı biraz karıştırmakta yarar var: "*Demokrasi*

halk eğitimi sorunudur. Halkın eğitimi zayıf olursa demokrasi oligarşiye döner. Yine halkın eğitimi zayıf kalırsa, oligarşi demagog yaratır ve demagog diktatör olur.” Platon, bu sözleri 2007 Türkiye’sini iki bin beş yüz yıl önceden görüp söylemiş gibidir.

Sağından solundan tüm “demokrat”ların yana yakıla uğruna destan yazmaya çalıştığı kalabalıkların “sivil”liği üzerine de biraz söz etmek gerek. Amerikalı ünlü bilim adamı Edward W. Said, Şarkiyatçılık adlı ünlü yapıtında, neredeyse tüm ömrünü kendini cezaevlerine kelepçeleyecek olan ciltler dolusu araştırmalara adanmış Gramsci’den yararlanır: *“Gramsci sivil toplum ile siyasal toplum arasında, kullanışlı, çözümleyici bir ayırım yapar; buna göre sivil toplum, okullarda, ailelerde, sendikalarda olduğu gibi gönüllü (en azından akla yatan, zor kullanılmayan) ilişkilerle kurulur; siyasal toplumsa, yönetimdeki rolü dolaysız egemenlik olan devlet kurumlarıyla (ordu, polis merkezi, bürokrasi). Kültürün işlerlik kazandığı yer de sivil toplumdur kuşkusuz; bu işleyişte, düşüncelerin, başka insanların etkisi, egemenlik aracılığıyla değil, Gramsci’nin rıza dediği şey aracılığıyla açığa çıkar: Dolayısıyla, totaliter olmayan her toplumda, belirli düşünceler diğer düşüncelerden daha etkili olduğu gibi, belirli kültürel biçimler de diğer biçimlere egemendir. Gramsci bu kültürel öncülük biçimine **hegemonya** der; sanayileşmiş Batı’daki kültürel yaşamı anlayabilmek için zorunlu bir kavramdır bu. Şarkiyatçılığa, buraya değin sözünü etmiş olduğu kalıcılığını, gücünü kazandıran hegemonyadır ya da daha çok, mevcut, işleyen kültürel hegemonyanın sonuçlarıdır.”* (Edward Said, Şarkiyatçılık, Çeviren Berna Ünler, Metis Yayınları, Dördüncü Basım, Mayıs 2004, s.16). Said’in Şarkiyatçılığı yazdığı yıldan sonra geçen otuz yılda, bizim Anadolu da, iletişimde Batı’yı aratmayacak gelişmelere sahne olmuş, her eve bir holding kültürü borazanı televizyon, her köye bir yerine iki kadrolu imamla “hegemonik kültür seferberliği”ne çoktan girişilmiştir.

Said’le sürdürelim... *“İngiltere, Fransa ve yakın dönemde de ABD emperyalist güçler oldukları için, bunların siyasal toplumları ne zaman nerede yurtdışındaki emperyalist çıkarlarını ilgilendiren bir şey olsa, sivil toplumlarına bir aciliyet duygusu salar, onları doğrudan siyasete sokar.”* (E. Said, agy, s. 20).

2007 Türkiye'sinde, ülke geleceğini ilgilendiren bir durumda ABD Büyükelçisi bir açıklama yaptığında, bu durum oldukça "sivil ve demokratik" bulunmakta, aynı konuda Genelkurmay Başkanı konuştuğunda, "demokrasi elden gitmekte", en sağından soluna, en demokrat yıldırımlarla durum protesto edilmektedir.

Bu "darbecilik" ve "sivil demokrasi" tartışması, bir anımı depreştirir hep... 14 Nisan günü Cumhuriyet mitingine gitmek için bindiğim minibüste bir söyleşmeye tanık olmuştum. Minibüse şehirlerarası otobüs terminalinden binen taşralı bir erkek, mitinge giden eli bayraklı kadınlı kızlı kalabalık için "millet yiyecek ekmek bulamıyor, bunların derdine bak" diye konuşunca, orta sırada oturan bir bayan yolcu atılmıştı ortaya; "Bana bak efendi" demişti... "Kimsin, nesin, nereden gelirsin bilmem ama sizlerin baskısı altında yaşamaktan usandım ben... Yiyecek ekmeğimiz de onurumuz da, sesimizi çıkarmadığımız için elimizden alınıyor. Ülkemin satılmadık yeri kalmadı. 'Günaydın' diye seslendiğim başı sarılı komşum bana 'aleykümselam' diye bağıyor. Ben Arapça konuşmak istemiyorum; bu ülkede kendi dilimle gün aydınlığı vermek benim de hakkım; kaç kişi olursanız olun, umurumda bile değil..."

O günkü tartışmada tarafları ayırdığımızda, "günaydın" diye seslenmek isteyen kadın yolcu darbecileri (zaten kadın, "darbeciler" tarafından düzenlendiği söylenen bir mitinge gitmekte idi), tartışmış olduğunu söylediği komşusu ve minibüsteki taşralı erkek de sivil demokrasiyi temsil etmekte idiler... Kıssadan hisse... Cilavuz Köy Enstitüsü çıkışlı öğretmen olan annem Perihan Akçam'ın sabah yürüyüşü için çıktığı Çiğdem Mahallesi'ndeki ODTÜ ormanı sırtlarında, her karşısına çıkana "günaydın" diyerek onu da "günaydın" demeye zorladığı için ne kadar "faşist" ve "darbeci" olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum!

Batı dünyasında Türkiye üzerinde geliştirilen tartışma ve programlarda "Kemalizm" in örgütlü ve silahlı gücü olma durumundaki silahlı kuvvetler hep en öndeki konu olmuştur. Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye Raportörü Arie Oostlander'in Türkiye raporunda Türkiye'nin AB üyeliğinin önünü tıkayan sorun

olarak, askerin gücünü arttıran, milliyetçiliği körükleyen ve İslam dinine karşı katı bir tavır takınmasına yol açan anayasa maddeleri ve kurumlar gösterilmektedir.

“Türkiye köktendincilik, şeriat devleti korkusundan arınmalıdır. Türkiye, katı laik tutumu anayasasından çıkarmalıdır. Bu konuda Avrupa ülkelerinden örnekler alınmalıdır. Türkiye’de Kemalizm’in esas alınmadığı bir anayasaya ihtiyaç var.” (anan Hikmet Çetinkaya, 29 Temmuz 2007, Cumhuriyet Gazetesi). Avrupalı dostumuzun bu arzusu AKP listesinden milletvekili seçilen çok hızlı “demokrat”ımız Zafer Üskül’ün seçim sonu ilk açıklamalarından birinde yer alacak, Kemalizm’in anayasadan çıkarılması önerilecektir.

Sonuç olarak, Türkiye’de 12 Mart ve 12 Eylül faşizmlerinin olduğu kadar, Kurtuluş Savaşı’nın kazanılması, Cumhuriyet kuruluşu, Anadolu modernizmi çabalarının, 1960 sonrası oluşmuş özgürlükler ve halk savaşımı ortamını yaratan, sağlıktan siyasete her alanda toplumu örgütlü bir yapıya yönlendiren 27 Mayıs’ın da mimarı olan silahlı kuvvetler ve “Kemalizm” sorunu, yalnızca bir “demokrasi” sorunu değil, aynı zamanda, Batı’nın kimi emperyal niyetleri önünde de bir engel sorunu gibidir...

7 Mayıs 2007 tarihli Cumhuriyet Gazetesi’ndeki Oktay Ekinci’nin yazısında, bir süre önce başyazarı Hırant Dink milliyetçi-muhafazakâr çevrenin silahlandırıp koşullandırdığı bir genç tarafından öldürülmüş Agos Gazetesi’nden yapılmış bir alıntı var. *“Türkiye Özal döneminin ardından, sivilleşme adına yeni bir fırsat yakalamış görünüyor. (...) Mustafa Kemal ve Turgut Özal dışında Türkiye’nin bugüne kadarki cumhurbaşkanlarının neredeyse hiçbirinin sahip olmadığı bu nitelik, Abdullah Gül’de mevcut...”* Abdullah Gül’ün bu niteliklerini anlamayan birilerinin başka savları var. Diyorlar ki, Abdullah Gül, 1950 yılında Zonguldak’ta kurulup tüm ülkeye yayılmış Komünizmle Mücadele Derneği’nin kurucularından olan, halen ABD’nin Utah kentinde yaşayıp bu ülkenin Ortadoğu ve Asya politikalarında epeyce hizmeti geçen Fethullah Hocaefendi’nin yetiştirdiği politikacılarıdır. Zamanında Mustafa Kemal’le de cebelleşen Dr. Rıza Nur ve benzerlerinin oluşturduğu milliyetçi-muhafazakâr politikaların sürdürümcüsü de olan bu anlayış, birçok kereler

bağımsızlık isteyen devrimci gençlerin üzerine cami kalabalıklarını kışkırtmış, ölümlere yol açmıştır. Önceleri Alman, daha sonra da ABD sermaye ve istihbarat örgütlenmeleriyle de ilişkileri olduğu söylenen örgütler arasında MHP ve ona göre daha İslamcı ve daha saldırgan bir politika izler görünen BBP'nin de adı geçmektedir. Hıran Dink'in katili ve çevresindeki akıl hocaları da bu son partiyle ilişkileri nedeniyle basında haber konusu olmuşlardır.

Agos Gazetesi, *"Türkiye'de Kemalistler ve devletçi-ulusalcı çevreler, bugün eşi başörtülü bir adayı hazmetmek zorundadır."* diyor (agy -7 Mayıs 2007 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'ndeki Oktay Ekinci'nin yazısı). Agos, *"türban"* yerine siyasal İslamcı kesim gibi *"başörtüsü"* demeyi yeğlemektedir.

Ne diyelim, sapla samanı birbirine karıştıran Agosçular'a? Siz hele en barışçı, en insancıl, en yapkın önderinizi katletmiş ve son mahkemesinde Fethullah Gülen Hocası'ndan özür dileyerek hangi kökten geldiğini belli etmiş Samastlar'a bir alışın da, bizi pek merak etmeyin...

Mayıs 2007'nin son günlerine gelindiğinde, Türkiye solunda yer alan kimi grupların "derin devlet" kavramı ile "Kemalizm"i aynı keyfe koyup tartmaya başladıkları bile görülmeye başlandı. Susurluk'ta aydınlanmıştı tablo: Bir ayakları gizli NATO GLADYO'su, bir ayakları en masumane eylemde cam çerçeve kırıp halkın tepkisini almayı görev bilen ve emperyalist Batı ülkeleri istihbarat örgütlerine göbekten bağımlı sol örgütlerde olan polis şefleri, devrimci Cumhuriyet'in bir türlü hakkından gelemediği aşiret liderleri, örgütlenme temelini ABD Emperyalizmi destekli "Komünizmle Mücadele Dernekleri" oluşturmuş ülkücü çete liderlerinden oluşuyordu ortaya çıkan örgüt... Böylesi bir örgütü, ilkeleri "antiemperyalizm, halkçılık, devrimcilik, cumhuriyetçilik, laiklik" olması gereken cumhuriyet kurucu düşüncesinin ürünü olarak göstermek, dangalaklığın dik âlâsından başka nedir ki? Karmakarışık olmuştur Türkiye düşünce ortamı! Kimin eli kimin cebinde, belli değildir. Dün insanlık ve sosyalizm karşıtı örgütleri kurup yürütenler, genç ve özgür beyinlerin üzerine bindirilmiş gerici kalabalıkları saldırtan ABD "Yeşil Kuşak"

militanları, bugün “demokrasi havarisi” kesiliyorlar ve sağdan olduğu kadar soldan da kendilerine destek bulabiliyorlar.

“Çok Partili Demokrasi”ye geçilmesiyle birlikte atılmıştır bugünkü “sivil demokrasi”nin temelleri. Demokrat Parti iktidarı ile hızlanan karşıdevrimci saldırı, enstitülere yöneltilen karalamalar, baskılara karşın, Anadolu köylüsü çocuğunu köy enstitüsünde okutmak istemekteydi. Köy Enstitülerine öğrenci olabilmek için köy çocukları akın akın gelmekteydiler. 1951 yılında, Beşikdüzü, Pulur, Düziçi, Keçiçe, Dicle köy enstitülerine başvuran 2631 adaydan 2269’u geri çevrilmiştir.

“1953’de bir başka uzman, Kemmerer de raporunda 50 öğrenci alan bir enstitüye 2000 başvurunun yapılmış olduğunu yazacaktı.” (Mahmut Makal, Köy Enstitüleri ve Ötesi, s 70, anan Engin Tonguç, Bir Eğitim Devrimcisi, s. 463).

Köylü çocuğunu köy enstitüsünde okutma çabası içerisindeyken, iktidar arka arkaya imam-hatip okulları açarak ona gideceği “doğru yol”u göstermekte,, ülkede “sivil demokrasi”nin temelleri atılmaktadır.

Bugünkü “sivil demokrasi”, hiç tartışılmazca, öğretmenin terk ettiği köylere ve varoşlara birer parti militanı gibi atanmış imamların, varoşlarda ve kasabalarda kapılarımıza dağıtılan kömür, pirinç ve makarna torbalarının, köylerde tarlaya tohum atılmaksızın peşkeş olarak sunulmuş, tarımla hayvancılığı yok etmeye gözünü dikmiş “tarım desteği”nin armağanıdır.

Şimdi de ABD’nin Büyük Ortadoğu Projesi gereği kurumsallaşmakta olan ılımlı İslâmcı “sivil demokrasi”nin bir ek ikramiyesi, Irak tarafından gelip çıktı ortaya: Amerikan yapımı M 16 tüfeklerinden vatan evlatlarının üzerine kurşun yağıyor! .

Aynı “sivil ve demokrat” görüşün yönettiği Ankara’nın muslukları kurudu, salgın hastalık tehlikesi kol geziyor. Ankara’da çoğunluğu kendi yanına almayı başarmış görünen “Sivil demokrasi”, başkentin sembolüne cami figürü yerleştirerek geleceğini de garanti altına almış bulunmaktadır. Ankara’nın göbeği Kızılay’da bulvarların üç şeridini birden kapatan, serseri mayın gibi boş gezen taksi sürücülerıyla, halk

sokaklarda perişanlık içinde araç beklerken tıka basa dolmadan ilk duraklarından kalkmayan ve insanları hayvan sürüleri gibi üst üste bindirerek taşıyan, arka camlarından belediye başkanlarının fotoğraf ve duyurularını eksik etmeyen minibüs şoförleri de bu sivil demokrasinin örgütlü güçleri arasındadır! Ve “demokrat” hatta solcu geçinen kimi siyasi parti ve aydınlarımız da, ayakları kendi topraklarından ve insanlarından uzakta, bu sivil demokrasi güçlerinin şakşakçılığı için yarışa girmiş bulunmaktadır.

Ne diyelim ki? Yaşasın sivil demokrasi!

alperakcam@gmail.com
